

Tjenesteyter følger ikke vedtaket i saken (23.05.2023)

Kommentar fra tjenesteyter:

Standpunktet skyldes prinsipiell uenighet om at de faktiske forhold i saken skyldes ekstraordinære omstendigheter, i tillegg til uenighet om bruken av rettslig grunnlag bak vurderingen.

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning og refusjon av flybillett
grunnet kansellering som følge av streik blant flyteknikere.

Dato

17.02.2023

Saksnummer

2022-02268

Tjenesteytere

Norwegian Air Shuttle

Klager har i det vesentlige anført

Klager (to personer) skulle reise fra Trondheim til Venezia via Oslo den 25. juni 2022 kl 06.40 med Norwegian. Da klager ankom Gardermoen ble de informert om at videre flyvning med DY1856 var kansellert grunnet streik. Klager ble tilbudt ombooking tre dager senere, noe hun avslo. Klager måtte kjøpe nye flybilletter den 27. juni med Norwegian til kroner 4 546.

Klager krever standarderstatning i henhold til EU-forordning 261/2004, samt full refusjon av de ubenyttede flybillettene. Klager har til nå kun mottatt kroner 112,80 i refusjon.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

DY1856 ble kansellert på grunn av en streik blant flyteknikere fra Norsk Flytekniker Organisasjon (NFO). Streiken varte fra 18. til 28. juni 2022.

Norwegian kan ikke imøtekomme kravet om kompensasjon, da flygningen var kansellert som en følge av ekstraordinære omstendigheter.

Retten til standardisert kompensasjon/utgifter i forbindelse med en kansellering, er regulert i EU-forordning 261/2004. Der står følgende:

”På samme måte som under Montrealkonvensjonen bør luftfartsselskapenes forpliktelser være begrenset eller bortfalle i tilfeller der en hendelse er forårsaket av ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet. Slike omstendigheter kan særlig inntreffe ved politisk ustabilitet, værforhold som gjør det umulig å gjennomføre vedkommende flyging, sikkerhetsrisiko, uforutsette mangler ved flysikkerheten og streiker som påvirker driften til det utførende luftfartsselskap.”

EU forordningen 261/2004 slår altså fast at streik som påvirker driften til et flyselskap, utgjør en ekstraordinær omstendighet.

Etter pilotstreiken i SAS i 2019, behandlet EU-domstolen en sak hvor de ble bedt om å vurdere om streik i eget selskap ville utgjøre en ekstraordinær omstendighet og dermed frita flyselskapene for kompensasjon/utgifter. Dommen slår fast at streik er en del av den alminnelige aktiviteten av å drive flyselskap og således ikke ekstraordinær. Dette alene er ikke tilstrekkelig for å pålegge flyselskapet å utbetale kompensasjon/utgifter, det må også være et forhold innenfor flyselskapets kontroll for at passasjerene skal være berettiget til kompensasjon/utgifter.

Dommen påpekte at SAS kunne ha påvirket utfallet av forhandlingene med sine piloter og at det derfor ikke var utenfor deres faktiske kontroll. SAS ble derfor dømt til å betale kompensasjon/utgifter. Streiken som ble iverksatt av Norsk Flytekniker Organisasjon (NFO) etter brudd i forhandlingene med Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) var av en annen karakter enn den som omtales i dommen fra EU domstolen. Norwegian var ikke en direkte part og hadde således begrenset mulighet til å påvirke utfallet av forhandlingene og dermed unngå streik. I realiteten så betyr det at selv om Norwegian hadde ønsket å imøtekomme kravene til sine teknikere, ville flyselskapet fortsatt ha blitt dratt inn i streiken. Man kan ikke reservere seg fra å være bundet av en tariffavtale.

Dommen kan derfor ikke benyttes som relevant rettspraksis, og det er EU-forordning 261/2004 som er gjeldende lovverk for klagers krav.

Norwegian kan på grunnlag av ovennevnte ikke imøtekomme klagers krav.

Nemnda bemerker

Kansellering gir rett til standarderstatning med mindre flyselskapet godtgjør at innstillingen skyldtes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, jf EU-forordning 261/2004 artikkel 5 og 7.

Norwegian har uttalt og underbygget med dokumentasjon at kanselleringen av DY1856 skyldtes streik hos flyteknikere.

EU-forordningen nevner i sin fortale at streik kan være en slik ekstraordinær omstendighet. Forordningen sier imidlertid ikke at enhver streik som rammer flyselskapets drift, må anses å ligge utenfor dets kontroll.

I 2019 mottok EU-domstolen en anmodning om prejudisiell avgjørelse fra Attunda tingsrätt i Sverige vedrørende fortolkningen av EU-forordning 261/2004 artikkel 5 nr. 3 i forbindelse med en tvist mellom Airhelp Ltd og SAS. Flyselskapet hadde avslått passasjerens krav om standarderstatning etter at hans flyvning var kansellert som følge av pilotstreiken i SAS våren 2019, og anført at streiken måtte anses som en ekstraordinær begivenhet utenfor selskapets kontroll.

EU-domstolen avsa dom vedrørende fortolkningsspørsmålene den 23. mars 2021 i sak C-28/20 med følgende konklusjon:

«Artikel 5, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 skal fortolkes således, at en strejke, der indledes på opfordring af en fagforening for et transporterende luftfartsselskabs personale under iagttagelse af de betingelser, der er foreskrevet i den nationale lovgivning bl.a. med hensyn til strejkevarsel, og som indledes med det formål at sikre opfyldelsen af de krav, der er fremsat af de ansatte i dette luftfartsselskab, og gennemføres af en personalekategori, der er uomgængeligt nødvendig for at gennemføre en flyvning, ikke er omfattet af begrebet »usædvanlig omstændighed« som omhandlet i denne bestemmelse.»

Nemndas flertall - forbrukerrepresentantene og nemndas leder - er av den oppfatning at streiken blant flyteknikere fra Norsk Flytekniker Organisasjon som varte fra 18. til 28. juni 2022 faller innenfor flyselskapets ansvarsområde. De streikende var, slik flertallet forstår det, ansatte i selskapet. Streiken var dermed innenfor selskapets kontroll. Klager har etter dette rett til standarderstatning.

Nemndas mindretall - bransjerepresentantene - er uenig i dette og anser vilkårene for ansvarsfritak for oppfylt. Flyteknikeroverenskomsten mellom NFO og NHO er en landsdekkende bransjeavtale for flyteknikere. Forhandlingene ble ledet av NHO Luftfart på vegne av de fem medlemsbedriftene som var bundet av overenskomsten i bransjen. Under disse forhandlingene ble det forhandlet sentralt, og overenskomsten gjelder for alle medlemmer, uavhengig av hvor de er ansatt. Medlemsbedriftene blir bundet av forhandlingsresultatet, og Norwegian er således forpliktet til å følge det som blir forhandlet frem i overenskomsten. Flyselskapet plikter derfor ikke å betale standarderstatning som følge av streik blant flyteknikerne.

Klager krever videre refusjon av ubenyttede flybilletter.

Ved kansellering har passasjeren valget mellom refusjon av den fulle billettprisen eller omruting snarest mulig til bestemmelsesstedet på tilsvarende transportvilkår, jf artikkel 8.

Klager ble tilbudt ombooking tre dager senere. Nemnda kan ikke se at dette er snarest mulig, og mener at Norwegian i dette tilfellet ikke har oppfylt omrutingsplikten. Nemnda mener derfor at Norwegian må dekke klagers utgifter til nye billetter. Til fradrag kommer opprinnelige billetter dersom disse er refundert.

Forbrukerrepresentantene mener at klager i dette tilfellet har krav på forsinkelsesrente iht. forsinkelsesrenteloven, normalt regnet fra 30 dager etter at klager har krevd standardkompensasjon eller annen erstatning, og fra 7 dager etter at klager har krevd refusjon.

Vedtak er truffet med dissens slik det fremgår over.

Bransjerepresentant Gagnes fikk uventet forfall, og de øvrige medlemmene fant det forsvarlig å behandle saken med bare én bransjerepresentant, jf. transportklagenemndforskriften § 5-5 femte ledd.

Vedtak

Transportklagenemnda anbefaler at Norwegian utbetaler 400 euro per person til klager, samt refunderer klagers utgifter til nye flybilletter, med fradrag av allerede refundert beløp.

Nemndas representanter

Edvard Os (leder)

Caroline Bernhardsen (Forbrukerrådet)

Gustav Norman (Forbrukerrådet)

Joachim Sponheim (SAS)